

Активности заштите биља у воћњаку у априлу

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 14.04.2025 *Брой:* 4/2025

Česte padavine u aprilu stvoriće uslove za povećanje infektivnog potencijala brojnih gljivičnih oboljenja voćaka – palež cvetova (rana monilioza), pepelnica, rupavost lišća i druga. Mnogi štetočine na voćnim vrstama – lisne vaši, štitaste vaši i druge – imaju 2–3 ili više generacija, a infekcije nekih bolesti – pepelnica jabuke i kruške, pepo, rupavost lišća koštičavog voća, monilioza itd., u zavisnosti od padavina, ponavljaju se više puta tokom vegetacione sezone.

Da bi se sprečio jak razvoj bolesti i štetočina, neophodno je populaciju prve generacije štetočina svesti na mogući minimum i ograničiti primarne infekcije bolesti. To se može postići blagovremenom i dobro organizovanom zaštitom u aprilu, kada njihov razvoj počinje.

Zaštita voćaka tokom sezone u najvećoj meri zavisi od efikasnosti mera zaštite bilja sprovedenih u aprilu. Za štetočine – šljivinu pilicu i druge, koje razvijaju jednu generaciju godišnje, i za bolesti – crvenu pegavost lišća i druge bez sekundarnog ciklusa razvoja, mere zaštite bilja u aprilu u potpunosti rešavaju pitanje zaštite voćaka od njih.

U aprilu će pogodniji uslovi za izvođenje tretmana zaštite bilja prskanjem nastupiti na početku i kraju druge dekade i tokom druge polovine treće dekade.

U prvoj polovini treće dekade prognozira se povećana verovatnoća pojave grada. Voćke oštećene gradom moraju se obraditi pri prvoj prilici fungicidima na bazi bakra kako bi se smanjio rizik od sekundarnih infekcija patogenima.

U rasadnicima voćaka

Pepo na jabuci (Podosphaera leucotricha): pepeljasto-beli gljivični nalet na mladim listovima i vrhovima izbojaka

Uklanjanje biljaka sa neprihvaćenim pupoljcima i kalemljenica zaraženih pepom tokom perioda pucanja pupoljaka kod jabuke.

Ako to još uvek nije urađeno, podloge jabuke, kruške i dunje u matičnjacima i kalemljenice jabuke i kruške u rasadnicima prskaju se preparatom na bazi bakra – 1% bordoa smeša, Funguran OH 50 WP – 150–250 g/da,

Champion WP – 0,3%, Copper Key – 180–300 g/da protiv pepelnice, sive pegavosti lišća, braon pegavosti lišća, vatrene plamenjače itd.

Ružičasta lisna vaš jabuke (Dysaphis plantaginea), koja se poslednjih godina masovno razmnožava i predstavlja glavnu lisnu vaš na jabuci, izaziva uvijene, deformisane listove. Leti vaši napuštaju stabla jabuke. Međutim, simptomi ostaju vidljivi dugo vremena.

Po pojavi gusenica lisara, vaši, vunaste vaši jabuke, kruškine buve, pipa, pipa cvetova jabuke, fungicidu se dodaje insekticid sa aktivnom supstancijom deltametrin – Deka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09%.

Po pojavi pepa na kalemljenicama jabuke i breskve u rasadnicima, vrši se prskanje preparatom na bazi sumpora – Sulphur WG 600 g/da, Solfo 80 WG – 750 g/da ili jednim od preparata – Systane 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50–75 ml/da, Flint Max 75 WG – 0,02%.

Pri prvim znacima cilindrosporioze (Blumeriella jaapii) na listovima kalemljenica višnje i trešnje u rasadnicima i na podlogama trešnje i magarepke u rasadnicima, vrši se prskanje sa Syllit 544 SC – 125 ml/da ili Karamat 2,5 EW – 300 ml/da. Kada gustina štetočina pređe prag ekonomske štete (PES), rastvoru protiv lisara, vaši, pilice koštičavog voća, pipa dodaje se insekticid sa aktivnom supstancijom deltametrin – Deka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09%.

U voćnjacima

Izrezuju se izbojci zaraženi pepom koji su propušteni tokom zimskog rezidbe stabala jabuke. Takođe se uočavaju pupoljci zaraženi kasno u prethodnoj godini, koji se spolja gotovo ne razlikuju od zdravih i ostaju neprimećeni tokom zimskog rezidbe.

Stabla jabuke obeležena u prethodnoj godini čiji plodovi pate od plutave pegavosti prihranjuju se boraksom (primena u zemljište – 2–3 kg/da ili folijarno – 0,25–0,5%) ili drugim đubrivom bogatim borom.

Za suzbijanje dlakave i smrdljive zlatarice tokom cvetanja postavljaju se plave lepljive feromonske zamke, plave plastične kante sa odsečenim vrhom napunjene vodom i sirćetom i postavljene na grane, i plavi lavori sa vodom i sirćetom u medjuredovima. Ako i dalje postoji rizik od propadanja useva, možete prskati uveće kontaktnim insekticidom širokog spektra – Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/da), Efcymerin 10 EC (15 ml/da) ili drugim.

Mali prugasti potkornjak (Xyleborinus saxesenii)

Potkornjaci imaju relativno ograničenu rasprostranjenost kao štetočine voćaka i najčešće se nalaze u starim, zapuštenim ili fiziološki oslabljenim voćnjacima, iako se mogu pojaviti i kao primarne štetočine čak i u rasadnicima.

Za suzbijanje potkornjaka, stabla i debeli ogranci voćaka tretiraju se kontaktnim insekticidom širokog spektra sa dužim rezidualnim dejstvom – Decis 100 EC (7,5–12,5 ml/da), Karate Zeon 5 CS (15 ml/da), Sumi Alpha 5 EC (0,02%) ili drugim. Hemijsko suzbijanje se može sprovesti samo protiv odraslih ženki koje napuštaju stabla. Primenuju se dva tretmana protiv svake generacije. Obično se druga generacija poklapa sa vremenom berbe; stoga su mere uglavnom usmerene na prvu generaciju – posebno u slučaju malog potkornjaka.

Oko druge dekade meseca postavljaju se specifične feromonske zamke, na udaljenosti od 120–160 m jedna od druge, da bi se utvrdio početak, vrhunac i kraj leta voćne smotuljice, šljivine smotuljice i istočne voćne smotuljice.

Ako cvetanje voćnjaka kajsije nije završeno, tretiraju se protiv paleža cvetova (rane monilioze) jednim od preparata – Score 250 EC (0,02–0,03%), Systane 20 EW (0,025–0,03%), Difcor 250 EC (20 ml/da), Chorus 50 WG (45–50 ml/da).

Prvo postcvetno prskanje kajsija vrši se odmah po opadanju latica sa fungicidom na bazi kaptana – Captan 80 WG (150–180 g/da), Merpan 80 WG (225 g/da), Scab 80 WG (180–210 g/da) protiv rupavosti lišća, monilioze, i sa insekticidom sa aktivnom supstansom deltametrin – Deko EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv pipa, breskvine smotuljice, lisara, ravnoglavog potkornjaka.

Drugo postcvetno prskanje kajsija vrši se 10–12 dana nakon prvog istim hemijskim sredstvima protiv istih bolesti i štetočina.

Treće postcvetno prskanje stabala kajsije vrši se 10–12 dana nakon drugog fungicidom na bazi kaptana – Captan 80 WG (150–180 g/da), Merpan 80 WG (225 g/da), Scab 80 WG (180–210 g/da) protiv rupavosti lišća, monilioze, gnomonioze i sa insekticidom sa aktivnom supstansom deltametrin – Deko EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv breskvine smotuljice i istočne voćne smotuljice i drugih insekata.

Odmah po opadanju latica, breskve se prskaju sa Captan 80 WG (150–180 g/da) ili Merpan 80 WG (225 g/da) protiv rupavosti lišća i monilioze, a po pojavi pepa jednim od preparata – Sulphur WG (600 g/da), Solfo 80 WG (750 g/da), Difcor 250 SC (20 ml/da) i sa insekticidom sa aktivnom supstansom deltametrin – Deko EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv breskvine smotuljice (Anarsia), vaši, lisara, pilice koštičavog voća.

Drugo postcvetno prskanje breskvi vrši se 10–12 dana nakon prvog istim hemijskim sredstvima, protiv istih bolesti i štetočina, kao i protiv istočne voćne smotuljice. Prskanje se vrši i protiv breskvine pegavosti. Nema registrovanih preparata, ali se može koristiti Syllit 544 SC (165 ml/da). U područjima gde su voćnjaci breskve oštećeni od crvene paučine jabuke, dodaje se jedan od sledećih preparata – Valmec (60–96 ml/da), Apache EW (100 ml/da), Naturalis (100–150 ml/da), Danitron 5 SC (100–200 ml/da).

Trešnjina pilica (Caliroa cerasi)